

Pla Integral de R+D+i pel sector de les Arts Visuals a Catalunya

CATALUNYA LABORATORI

Una proposta de l'AAVC-CIDEA-CatLab

**Juny de 2009
Barcelona**

O. Presentació

Presentació de president(s) AAVC

(suggeriment d'idees bàsiques a plantejar):

- absència sorprenent/inexplicable del sector artístic i el seu potencial creador al Pacte Nacional recerca i Innovació..
- les noves formes de creació artística com a pràctiques de recerca i experimentació transversal, i clau de la innovació i el desenvolupament de la societat del coneixement
- breu esment de que a la majoria de programes de R+D+i d'altres contextos internacionals inclouen les arts visuals de manera decidida, i que el nostre país no es pot permetre desapropiar un dels actius més importants amb els que compta: la capacitat dels seus creadors.
- esment del treball continuat i de fons portat a terme per la AAVC i les seves direccions en aquesta línia... que ara porta a prendre la iniciativa i presentar aquest Pla Integral..
- una proposta integral, proactiva i necessària...
- Al 2007, el Govern de la Generalitat va endegar l'elaboració de les bases del Pacte Nacional per a la Recerca i la Innovació, reconeixent el valor de la R+I com a elements claus per al progrés de Catalunya i el fet que és necessària una actuació conjunta dels sectors acadèmics i industrials del país. Malgrat la necessitat indubtable de la iniciativa, sorprèn l'absència del sector creatiu en aquest Pacte Nacional, una absència que va en contra de l'actual consideració que la inversió en el foment de la creativitat és un element clau en l'estratègia comú europea de creixement econòmic i desenvolupament social i cultural de la societat del coneixement, que s'encamina a reforçar la innovació i la competitivitat generada a partir de la R+D+i. Així, en el nostre país, el sector de la creació contemporània continua sent el gran ignorat en totes les polítiques d'inversió en R+D+i.
- De l'altra banda, les circumstàncies actuals de la producció de béns culturals intangibles *versus* la tradicional producció d'objectes, la dissolució de l'autoria com a idea legitimadora del geni creador individual, i/o les condicions de treball flexibles i transversals dels creadors, exigeixen altres formes de treball i de producció; altres models de difusió i de recepció –inclosos els canals d'accés a la documentació, arxius, o al patrimoni- que avui dia entren en contradicció amb la concepció il·lustrada dels museus d'art contemporani; i altres tipologies d'infraestructures predominants fins ara en les inversions públiques en el sector cultural. Això fa necessari repensar una política

cultural que actualment es manté en la línia de l'espectacularització i *biennalització*, la creació d'equipaments cultural sota criteris turístics, bu o estrictament territorials, o la pobresa de la interpretació de la cultura i la creació contemporànies, i que alhora redueixen la capacitat econòmica del sector a l'estricta marc del que s'ha definit com a Indústries Culturals.

- Així, davant d'aquestes dues circumstàncies -l'absència inexplicable del sector creatiu en la planificació de la recerca i la innovació a Catalunya, i les noves formes de la producció cultural que demanden un canvi en les estratègies públiques de suport al sector-, és prioritari establir estratègies integrals que promoguin la consolidació dels nous vincles del sector cultural amb els espais afins a la creació contemporània com són les universitats, les empreses, el conglomerats socials o els centres de recerca. Aquests lligams han d'aparèixer sota el concepte de llocs comuns d'experimentació i prova, on s'enforteixi el flux d'usuaris i projectes, evitant les desproporcions en la inversió dels grans equipaments i assagant fórmules de major impacte en la distribució i l'accés al coneixement generat per la producció cultural i la creativitat.

INDEX

Part I

INTRODUCCIÓ AL PLA INTEGRAL DE R+D+i PEL SECTOR DE LES ARTS VISUALS A CATALUNYA

- 1. Context i raons**
- 2. El Pla Integral de R+D+i pel sector de les Arts Visuals a Catalunya**
 - 2.1. Origen
 - 2.2. Missió
 - 2.3. Objectius
 - 2.4. Destinatari
 - 2.5. Una proposta de pacte nacional
- 3. Conceptes estructurals: R+D+I i les arts visuals**

Part II

LINEES ESTRATÈGIQUES I ACCIONS

- 4. Línies prioritàries i estratègia sectorial i intersectorial**
- 5. Programes específics: línies estratègiques, accions i pactes sectorials**
 - 5.1.- Recerca i producció
 - 5.2.- Recerca i formació
 - 5.3.- Recerca i difusió
 - 5.4.- Recerca i Administracions
 - 5.5.- Recerca i sector privat
 - 5.6.- Innovació

Part III

IMPLEMENTACIÓ: EL PROGRAMA CATALUNYA LABORATORI

- 6. Missió, objectius i estructura del Catalunya Laboratori**
 - 6.1. Missió i objectius
 - 6.2. Àrees de treball
 - 6.3. Estructura i funcionament
- 7. Àmbit d'incidència**
- 8. Calendari de desenvolupament**
- 9. Avaluació**

Part IV

ANNEXES

1. Indicadors de R+D+i en el sector de les arts visuals
2. Interlocutors i agents consultats

Part I
INTRODUCCIÓ AL PLA INTEGRAL DE R+D+i PEL SECTOR DE LES ARTS
VISUALS A CATALUNYA

1. Context i raons

Durant els darrers anys s'ha vingut produint un clar consens en considerar cabdal el rol que la recerca i la innovació ha de jugar en la construcció de les societats del segle XXI. Els diferents àmbits de govern nacional, estatal o interestatal preparen i intensifiquen programes pel seu foment que li atorguen un lloc clau en les polítiques de desenvolupament econòmic i social a mig i llarg termini. Tanmateix, el reconeixement del potencial que conté i pot aportar el sector dels creadors i els artistes visuals per assolir aquest objectiu, encara depèn d'una **visió política** que sàpiga interpretar la realitat actual de les pràctiques artístiques amb tota la seva complexitat i potència.

Marc internacional

En altres països europeus, la necessitat d'invertir en la recerca artística ha estat identificada com a element clau de creixement ja des de fa uns anys. A Anglaterra, per exemple, s'ha fomentat la creació d'entitats específiques dedicades a la recerca artística, les col·laboracions entre aquesta i la recerca científica o tecnològica, i la transferència de coneixements des de les arts a altres disciplines i sectors de desenvolupament econòmic i social. Alguns exemples de la importància concedida a la inversió en línees de recerca artística és la dotació pressupostària d'algunes d'aquestes entitats: l'"Arts and Humanities Research Council", dotat amb un pressupost anual de 75 milions de lliures esterlines (dades del 2005), o el NESTA – "National Endowment for Science, Technology and the Arts"– amb un pressupost pel 2008 de 50 milions de lliures esterlines.

Informes recents d'aquest organisme –com el publicat al setembre de 2008 "The art of innovation: how fine arts graduates contribute to innovation"- analitzen la contribució dels estudiants de belles arts a la producció d'innovació al Regne Unit. I conclouen que aquest sector és un sector fonamental per a la generació d'innovació i per a la seva

adaptació als nous models laborals, essencialment aquells que responen a les necessitats de les indústries creatives, però també als que afecten a la resta del sistema econòmic. Això és així ja que l'artista està acostumat a la "flexibilitat, a l'autoocupació i a treballar per projectes". Segons l'informe "el treball artístic s'organitza de tal manera que fa dels artistes no tan només un model a seguir per les noves formes d'organització laboral, sinó també el model ideal d'innovació per a la resta de l'economia".

Tot i així, no són poques les veu crítiques sobre el resultat d'aquest informe, en tant que concentren les possibles aportacions dels artistes a l'economia de la innovació a un model laboral basat en l'auto-ocupació, la manca de seguretat laboral, o els honoraris reduïts. En aquest sentit, i a diferència de les premises de valoració citades, aquest Pla centra les seves propostes en les habilitats adquirides i l'especificitat del coneixement generat en el sector artístic, més que en la 'qualitat' de l'emprenedoria del sector derivada essencialment d'una situació de precarietat.

Àmbit nacional

També a Catalunya l'**espai creatiu de l'art avui** i els seus processos d'innovació només es poden comprendre des d'un conjunt de transformacions que estan vinculades al que entenem com a **societat del coneixement**. Molts creadors, cada cop més aliens a models forjats en l'autonomia de l'art i la pràctica formalista, assagen nous models directament concebuts com a producció de coneixement, com a experimentació noves formes socials, de metodologies de treball, de processos col·lectius i en xarxa que desborden la lectura disciplinar i sectorial; i apelen a la innovació de models socials, laborals, científics i pedagògics. Fins i tot en les pràctiques més pròpiament concebudes per espais artístics d'exhibició, convé superar la lectura estrictament sectorial, o la que interpreta les seves externalitats econòmiques només en l'àmbit turístic o de serveis, i entendre que dites pràctiques sovint funcionen com a "departament de recerca" amb múltiples vincles intersectorials que ofereix –literalment "exposa"– el coneixement desenvolupat al conjunt de la societat.

En aquest context, és el moment de projectar una política decidida capaç de reconèixer el potencial que conté l'actual realitat de la creació contemporània, i integrar el sector de les arts visuals els seus programes de R+D+i. Per això convé però ampliar i superar el que en els darrers anys ha pogut ser una comprensió massa reduïda de la recerca artística i els seus àmbits d'extensió. Una aproximació que sovint només ha sabut reconèixer i recolzar de la recerca artística la seva dimensió tècnica i tecnològica (impulsada sota el model del Media-Lab). O que ha considerat que l'àmbit econòmic de la recerca artística que s'estén més enllà dels propis límits sectorials, és únicament el de les Indústries Culturals. Tot i que aquests factors i àmbits són certament importants, cal

obrir-los a una interpretació més extensiva i a una capacitat d'actuació articulada més dinàmica i en xarxa, on aspectes com el contacte amb el cos social, les sinèrgies intersectorials, o la capacitat simultàniament creativa i de interrogació crítica present en tot avenç científic o de pensament, puguin aprofitar l'actiu de la creació contemporània i aquest no es perdi per manca de connexions.

Així, aquest Pla Integral creu necessari la creació d'espais comuns entre les universitats, les entitats socials, el sector privat de la R+D, les entitats públiques i les infraestructures de suport a la creació contemporània i els artistes. La obertura d'aquests espais permetrà impulsar sinèrgies multisectorials per a l'existència d'un context favorable a la innovació en diversos àmbits: la formació d'investigadors, la confluència metodològica multidisciplinària, la creació de xarxes flexibles que facilitin la mobilitat teòrica i pràctica dels artistes i científics, l'elaboració d'estratègies de política cultural que entenguin la R+D+i des d'una perspectiva ampliada, o la consideració de l'impacte econòmic i social real de les aportacions específiques del sector artístic.

Tal com ho demana l'Agenda 21 de la Cultura, aquesta **política cultural** ha de ser formulada de forma **transparent** i a **llarg termini**, amb actituds deliberatives entre tots els actors i organitzacions que formen part de l'ecosistema cultural, amb mecanismes que vetllin per la **monitorització dels programes** i amb **sistemes d'avaluació** rigorosa.

Aquest document estableix com a condició d'implementació la corresponsabilitat de l'acció entre el govern local, els agents culturals i la societat civil. El Pla està concebut per a identificar i articular de manera integral agents, objectius, àmbits d'actuació, recursos i resultats esperats. Per a portar a terme les iniciatives plantejades, es proposa el programa **Catalunya Laboratori** destinat a gestionar, coordinar i avaluar la implementació del Pla.

2. El Pla Integral de R+D+i pel sector de les Arts Visuals a Catalunya

2.1. Origen:

Els antecedents del programa Catalunya Laboratori es situen en la línia iniciada per l'AAVC durant la presidència d'en Francesc Torres (2002-2005), de redefinir el paper de la ciutat de Barcelona en el context cultural estatal¹. Mentre Madrid té la potència i la situació estratègica necessària per a un mercat artístic sòlid, Catalunya té el capital humà i el potencial creador innovador per a convertir-se en el centre neuràlgic de la investigació i producció artística. Aquest potencial reclamava l'obertura de vies de col·laboració amb el teixit universitari, industrial, empresarial i social del país, tenint en el punt de mira que aquesta capacitat creativa té efectes més enllà de l'àmbit estrictament artístic. Aquest projecte prenia el nom de Barcelona Laboratori.

Al juny de 2006 es varen iniciar les activitats de recerca destinades a progressar en la definició, estructura, i funcionament del programa Catalunya Laboratori, desenvolupat conjuntament amb el CIDEA –Centre d'Innovació i Desenvolupament de l'Economia i les Arts- i l'Associació d'Artistes Visuals de Catalunya.

Aquest Pla Integral és el resultat d'una feina d'elaboració de tota l'informació recollida al 2006, 2007 i part de 2008 (darrera revisió 2009), en el sector de les arts visuals i altres sectors adyacents com l'econòmic o el social sobre les prioritats de la inversió en R+D+i en tot el sector de les arts visuals, realitzat des de l'Associació d'Artistes Visuals de Catalunya i CIDEA, amb el suport inicial de l'Entitat Autònoma de Difusió Cultural i l'Institut Català d'Indústries Culturals, i amb la col·laboració de prop d'un centenar d'agents culturals de Catalunya.

¹. Torres, F.: *Barcelona Laboratori: una altra manera d'entendre la cultura*, Temps d'Art, 2002

2.2. Missió:

Aquest Pla integral té una doble missió:

- **identificar, valorar i potenciar l'actiu que ofereix la recerca realitzada en tot el sector de les arts visuals, així com la seva contribució a la innovació i al desenvolupament econòmic i social**, mitjançant el foment de connexions sectorials i intersectorials, la definició de línies i programes d'actuació i l'establiment de paràmetres d'avaluació, i
- **integrar el sector de les arts visuals en els Plans de Recerca i Innovació** impulsats per les administracions públiques i les entitats privades.

2.3. Objectius:

L'objectiu general d'aquest Pla Integral és **propiciar una nova direcció en la política d'inversions en cultura**, una direcció que es caracteritza per (a) **potenciar aquells aspectes vinculats a la recerca artística** com a motor de desenvolupament a tots els nivells del sector, (b) **enfortint talents i infraestructures a escala múltiple i en xarxa** i coordinant les iniciatives disperses fins el moment, (c) **mitjançant un programa específic** d'aplicació a curt, mitjà i llarg termini en forma de hub/agència/laboratori.

Aquest Pla té com a **objectius concrets**:

- **Validar a l'artista com a investigador, i als processos de recerca artística com a lloc clau de la innovació.**
- **Defensar l'especificitat de la forma de coneixement** que proposa la recerca artística i el seu paper fonamental en el desenvolupament de la societat del coneixement en tots els seus aspectes.
- **Recolzar la recerca interdisciplinar** entre la creació artística i altres disciplines de recerca per assolir un major impacte de les aportacions d'aquesta recerca en les disciplines involucrades i més enllà d'elles.
- **Disminuir separació històrica d'àmbits disciplinars de recerca i la bretxa comunicativa oberta entre el desenvolupament artístic i els avanços científics, socials i econòmics.**

Per a tal cosa:

- **Es pretén desenvolupar les accions i estructures** derivats d'aquests objectius, **establint el programa Catalunya Laboratori com a eina de coordinació d'aquest Pla**, per a iniciar la seva implementació a curt i mitjà termini.
- **Es treballarà per a incloure el sector creatiu i la recerca artística en els plans estratègics de R+D+i** presents en altres departaments de l'administració (Presidència, Economia i Finances, Administracions Públiques, Universitats, Recerca i Societat de

la Informació, Indústria i Treball), i **en concret, en el Pla de Recerca i Innovació 2009-2012 de la Generalitat de Catalunya.**

2.4. Objecte i destinatari

L'objecte del Pla és **tot el sector de les arts visuals i aquells sectors susceptibles de ser agents** dels pactes intersectorials: institucions de recerca, universitats, conselleries, entitats de govern autonòmic i local i empreses.

El destinatari immediat d'aquest Pla Integral són les institucions del govern autonòmic i local, i en particular el **Consell de les Arts de Catalunya**, que serà l'encarregat de aprovar el Pla, dotar-lo dels recursos suficients i avaluar la seva implementació.

El destinatari final és tot el sector de les arts visuals i, per proximitat, altres sectors culturals, socials i econòmics implicats en les dinàmiques iniciades des d'aquest Pla.

2.5. Una proposta de Pacte Nacional

El desplegament d'aquest Pla Integral afecta a un ventall de sectors i agents com són els creadors, els gestors culturals, els crítics i comissaris, les administracions, les universitats, les indústries culturals i el sector privat. En conseqüència, **és una missió compartida de tots els agents**. Així, entenem que **per a l'aplicació d'aquest Pla és necessari un pacte nacional a gran escala**, semblant als que han impulsat polítiques innovadores en altres regions d'Europa² i que, a diferència del que ara vol impulsar el Govern de la Generalitat amb el seu Pacte Nacional per a la Recerca i la Innovació (PNRI), **incorporen al sector creatiu com a sector clau en el desenvolupament social i econòmic de la societat del coneixement**. Ignorar el rol del sector de la creació contemporània en la generació i transferència de coneixement i en l'impuls a la innovació, és ignorar un dels pilars en que es fonamenten les estratègies de R+D+i: el foment de la creativitat.

² En aquest sentit es són referència la política d'innovació a Finlàndia o a la nova política cultural endegada a Escòcia.

3. Conceptes estructurals: R+D+i i les arts visuals

Insistent en la consideració de la pràctica artística com a element clau per adquirir i generar nou coneixement i promoure processos de R+D+i, convé partir d'una definició suficientment acotada d'aquests tres conceptes i assenyalar algunes de les seves especificitats en el context sectorial que s'articula en aquest Pla Integral: el de les arts visuals.

a) **La recerca, considerada com el procés de creació de nous conceptes i propostes** a partir d'una pregunta original realitzada amb el propòsit d'**ampliar el coneixement** i l'enteniment del món, **generant noves aproximacions** a la realitat o modificant les ja existents, i **possibilitant nous desenvolupaments** d'objectes, processos o serveis.

En l'àmbit artístic, la noció de recerca es centra en processos creatius i objectes artístics i incorpora tant l'experimentació com la interpretació. Dins aquest àmbit, el camp d'aplicació de la noció de recerca pot abraçar:

- tant alguns **processos** previs o paral·lels a la realització d'una obra (treball d'investigació, documentació, etc..) com el seu **resultat** en tant que obra o projecte expositiu. (Els agents principals són aquí l'artista i el comissari, ja sigui de manera independent o en col·laboració).

- allò que és el conjunt del fet artístic en tant que **producció de coneixement**, que amplia o modifica les formes de subjectivitat i de percepció del món. (Els agents principals són aquí l'artista en relació amb tots els àmbits de pensament, des de la història de l'art a la filosofia, l'antropologia, la literatura, etc. que de manera genèrica defineixen el camp de les humanitats).

- **l'experimentació i ampliació** de formes de concebre i aproximar-se al propi espai artístic. (Donat que sovint es tracta de processos col·lectius i en xarxa, els agents que hi poden participar són l'artista, el crític o comissari, els espais de difusió, els educadors, etc).

b) **El desenvolupament, entès com el procés d'experimentació, combinació, configuració i utilització de coneixements i tècniques ja existents**, d'índole artística, científica, tecnològica, o d'altre tipus, **amb vistes a l'elaboració de projectes pilot, models i prototips**, o dissenys de productes, processos o serveis nous, modificats o millorats. Pot incloure, per exemple, activitats de definició conceptual, planificació i documentació de processos i serveis, així com millora o creació de nous productes.

En l'àmbit artístic, aquesta noció troba dues vessants principals:

- aquelles pràctiques dedicades al **desenvolupament de noves eines** per a la creació contemporània. (Els agents principals son aquí l'artista, els centres de producció, i les col·laboracions tècniques i científiques amb diferents àmbits).
- **el conjunt d'activitats destinades a l'aplicació del coneixement artístic en altres àmbits**, amb la finalitat de millorar els seus productes, processos, tècniques de comunicació, etc. (Els agents aquí son l'artista, i els medis i espais de difusió artística, en relació directe o indirecte amb empreses d'altres sectors, especialment el que engloba les Indústries Culturals)

c) **I la innovació contemplada com a un conjunt d'activitats o projectes que ténen com a objectiu possibilitar l'aparició de noves formes de fer les coses**: noves maneres d'organitzar-se, noves maneres de cultivar i utilitzar el coneixement intern del sector, noves funcionalitats i usos per als productes, o la implementació de nous mètodes de difusió. El concepte d'innovació està lligat tradicionalment a la creació de nous productes, idees, serveis, etc. i la seva introducció en un mercat –entès com un àmbit social i/o econòmic- de manera que l'amplia, el regenera, o n'obre un de nou. Donada l'actual amplitud de sentit que sovint acompanya a la noció de innovació, però, és important assenyalar-ne alguns aspectes a tenir en compte en relació a les arts visuals i la seva dimensió econòmica. En primer lloc, que si com s'ha assenyalat prèviament entenem la tasca artística com a una mena de departament de recerca de la societat, s'ha de comptar en que no tota la recerca que es faci serà sempre econòmicament rendible, i que sotmetre a priori tot allò que es faci a una exigència de mercat compromet la mateixa possibilitat d'experimentació+risc+exit o fracàs, que porta a la veritable innovació. I en segon lloc convé recordar que el potencial econòmic de la recerca feta pels artistes visuals o els investigadors culturals no sempre es tanca dins el sector de les arts visuals, doncs històricament, i ara més que mai, les seves aportacions – coneixement, formes d'expressió, imaginari, intersectorialitat, etc.- son aprofitades i introduïdes en mercats molt diversos.

Tanmateix, **la innovació en el sector cultural té més a veure amb la creació un context suficientment porós i flexible com per permetre el canvi** tant en les infraestructures com en els objectius, desenvolupament u organització dels projectes culturals. Aquesta vessant

de la innovació no es centra en un sòl producte o obra artística a instal·lar dins el mercat, sino que pretén la creació d'un espai capaç d'evolucionar juntament amb els agents que hi treballen, incloent-hi les diverses administracions com a peça clau en l'elaboració i aplicació de polítiques favorables a aquest entorn.

Amb la voluntat d'establir paràmetres propis pel reconeixement i avaluació de la recerca i la innovació al sector de les arts visuals, s'ha elaborat una proposta de conjunt d'**indicadors de R+D+i pel sector de les arts visuals (annex 1)** que puguin definir un marc de referència més rigorós i transversal que els actuals (generalment tancats dins l'estricta àmbit sectorial i els seus circuits tradicionals, o basats en paràmetres de difícil aplicació als creadors visuals), obrint aquests indicadors a la potencialitat real de les noves pràctiques artístiques i a les connexions intersectorials que en resulten.

Part II
LINEES ESTRATÈGIQUES

4. Línees prioritàries i estratègia sectorial i intersectorial

4.1 .Estructura del Pla

Aquest Pla Integral **inclou tots els aspectes de la cadena de valor** que integra el sector de les arts visuals i dibuixa un paquet de línees estratègiques i d'accions d'implementació. Així mateix, i sota el criteri de la necessitat d'ocupar i potenciar espais de vincle intersectorial i de consensuar aquestes línees d'actuació, es contempla la planificació d'un seguit de pactes sectorials.

Aquest Pla Integral **té la voluntat d'incidir en tot el sector de les arts visuals**, considerant que no només l'àmbit establert pel trinomi Art/Ciència/Tecnologia –conegut habitualment com a ACT- és o ha de ser objecte dels plans de recolzament a la recerca, desenvolupament i innovació. En aquest sentit, considerem que per avançar en un model de creixement en la creació de coneixement cal una millora en els processos de recerca i desenvolupament que afecten a tots els formats de la creació visual contemporània.

Tanmateix, **es considera prioritari el foment de la transferència de coneixements sorgits del sector artístic**, fent un esforç per a buscar no només la confluència de metodologies artístiques amb les pròpies de la recerca científica, si no també per a revalorar les aportacions específiques que les arts poden suposar per al desenvolupament científic, tecnològic, social i econòmic. Això suposa també **adaptar les estructures de finançament** i els plaços temporals a la recerca artística, així com **incloure processos d'avaluació posterior** dels resultats i extracció de les noves línees de treball que s'han obert al llarg de la recerca.

Pla de Recerca, Desenvolupament i innovació en el sector de les arts visuals Àmbits d'incidència					
Producció	Formació	Difusió	Administracions	Empreses	Innovació
▲ Línees prioritàries i estratègies sectorials i Pactes intersectorials Accions específiques i accions transversals ▼					
Implementació i coordinació: Catalunya Laboratori 2009-2015					
Projectes específics		Continguts i Difusió		Xarxes	
Serveis - Avaluació específica - Finançament i seguiment de projectes		Arxiu de resultats – Difusió - Avaluació multisectorial l- Impacte de la recerca artística		Formació, detecció i desenvolupament de xarxes - Assistència tècnica i financera	

4.2. Línees prioritàries i estratègia sectorial i intersectorial

En aquest Pla s'identifiquen sis àmbits de treball prioritaris on són necessàries actuacions simultànies. Així, hem seleccionat el conjunt de sectors estratègics, i establert accions concretes per a possibilitar el desenvolupament de la R+D+i en el sector de les arts visuals. Aquestes accions seran de dos tipus: de caire específic i sectorial, i de caire transversal i intersectorial.

Estratègia sectorial

En aquesta **estratègia sectorial** es reforça la recerca artística en els següents àmbits:

- a) **La producció artística**
- b) **L'excel·lència en formació**
- c) **L'arxiu, difusió, i impacte**
- d) **Les administracions i polítiques públiques**
- e) **El sector privat**
- f) **La capacitat d'innovació**

Estratègia intersectorial

Un cop establerts els àmbits d'incidència de Pla, és del tot necessari plantejar una **estratègia transversal i intersectorial**, a on es fomenti la transferència de coneixements, les actuacions conjuntes i l'enfortiment del treball conjunt. Per això, es proposa una **previsió dels pactes sectorials i multisectorials**, que permetin el desenvolupament del Pla com a Pla Integral a partir de l'enfortiment de les relacions entre els sectors implicats. Aquests pactes sectorials prenen la forma d'una banda, de **projectes específics de caire multidisciplinar**, i de l'altra, de **suport a la creació de noves xarxes o inserció en xarxes existents**, que incrementin la interacció en camps de recerca convergents. Exemple d'un pacte d'aquest tipus seria l'acompanyament a la creació i consolidació de la Xarxa d'espais de producció de Catalunya (Xarxaprod) que hem realitzat durant el 2007.

Aquesta sèrie **d'accions horitzontals garanteixen un efecte integral en l'aplicació i desenvolupament del Pla**, incrementant les sinèrgies entre els camps de coneixement, i la dinàmica d'interacció i difusió del mateix, a més d'impulsar un efecte de retroalimentació i aprenentatge entre tots els sectors participants. Per a això considerem que l'aparició de xarxes multisectorials organitzades, en contrast amb les organitzacions sectorials en xarxa (universitats, corporacions, administracions, institucions culturals), significa l'establiment de nous motors d'innovació, essencialment pel seu efecte en la confluència de perspectives, metodologies i coneixements intersectorials.

5. Programes específics: línies estratègiques, accions i pactes

5.1. Recerca i producció artística

Objectius:

Aquest programa està destinat a millorar els processos de recerca en la producció artística contemporània amb el recolzament de les activitats investigadores, la millora dels seus criteris d'avaluació i difusió, el suport als creadors i creadores que inclouen la recerca com a part fonamental de la creació, al augment de la seva capacitat individual o col·lectiva i al foment de les seves activitats de recerca sectorial i intersectorial, local, estatal i internacional. El segon objectiu seria la visibilització d'aquelles entitats independents i col·lectius de producció, de petit tamany i exteses per tot el territori, amb pràctiques de recerca i generació de sinergies que encara no estan ateses per l'entramat públic.

Justificació:

Només amb mecanismes que permetin tant l'experimentació de base com els treballs col·laboratius amb altres sectors o que es desenvolupin en contextos de prestigi internacional, es pot assolir un entorn innovador per a la creació contemporània i un canvi en la percepció de les aportacions i dels resultats de la mateixa més enllà de l'àmbit estrictament artístic. A més, una major presència de creadors a espais i institucions de recerca internacional assegura tant la validació com el prestigi del sector cultural. Per últim, la necessitat de fer aflorar les iniciatives de producció i de recerca artística ja actives al territori, que permetrà enfortir l'entramat interterritorial i assegurar la supervivència de les iniciatives més marginals.

Línees estratègiques i accions derivades:

1. **El registre de les tendències** de R+D+i en la creació artística a Catalunya, mitjançant l'extracció de dades; i l'anàlisi, l'elaboració i l'aplicació de polítiques de suport específiques a la recerca en arts visuals.

ACCIÓ: Seguiment dels fons públics i documentació i avaluació de les inversions realitzades.

2. **La revaloració dels projectes** de recerca artística, i l'aplicació de nous indicadors per mesurar l'impacte de la creació contemporània en l'economia i en la creació de capital social³.

ACCIÓ: Creació d'un grup interdisciplinari d'avaluació i seguiment de l'impacte i l'aplicabilitat dels projectes de recerca artística i dels seus resultats, per a copsar el valor de la investigació dins de l'economia del coneixement i dins el conjunt de la societat, així com les possibles aplicacions dels resultats d'aquesta recerca en altres àmbits. Aquest grup ajudarà a formular i afinar el concepte d'aplicabilitat (que no es redueix a l'utilitat del resultat, sinó a l'aportació de la producció artística al conjunt de la cultura general i al nivell de coneixement que és capaç de produir una societat).

3. **El desenvolupament de paquets de projectes** pilot que tinguin com a objectiu la integració en el model productiu de totes aquelles forces professionals que puguin destinar-se a la recerca.

ACCIÓ: Creació de fons pressupostari de recerca per a creadors i mediadors culturals a curt, mitjà i llarg termini, de suport als creadors emergents, a aquells que són a la seva etapa de projecció i a aquells professionals amb projectes complexos que precisen d'un termini ampli per a desenvolupar la seva recerca.

- ACCIÓ: Creació d'un projecte pilot per al desenvolupament d'estructures de recolzament a la R+D tecnològica en relació a la recerca i la producció artística. Aquest projecte pilot es col·loca dins l'àmbit tecnològic perquè es considera que és en aquest sector on més fàcilment poden detectar-se mètodes innovadors per a la gestió estratègica del sector de les arts visuals.

4. **El foment de les xarxes de producció** existents així com el seu assessorament, suport i seguiment, tot i recollint el mapejat i la visualització de les activitats i capacitats relacionals dels creadors independents, col·lectius i entitats exteses per tot el territori de Catalunya.

ACCIÓ: Visibilització i consolidació de les xarxes existents i foment de noves, per la professionalització de la feina de les iniciatives de recerca i producció i l'establiment d'estàndards de relació d'aquestes iniciatives amb els artistes.

5. **La professionalització de la producció artística** amb el desenvolupament de codis de bones pràctiques en les relacions creadors individuals i estructures de suport a la creació, tant pel que fa als sistemes de finançament, com als centres de producció⁴.

ACCIÓ: Exploració entre les entitats financeres de modalitats de microcrèdits per a programes i accions específiques sorgides dels centres de producció o dels creadors emprenedors.

³ Entenem capital social com a sentit de comunitat creat mitjançant l'enfortiment de la participació amb l'objectiu i el propòsit d'avançar i enfortir el desenvolupament social.

⁴ Al 2007, Catalunya Laboratori va treballar en la constitució de la Xarxa d'Espais de Producció d'Arts Visuals de Catalunya, presentada el passat desembre de 2007, i va treballar en el primer Codi de Bones Pràctiques dels Espais de Producció, que es presentà al llarg del primer semestre de 2008.

Pactes

Sectorials entre els centres de producció d'arts visuals i altres sectors productius de la creació contemporània –entitats independents, col·lectius, etc.

Intersectorials entre els centres de producció, els artistes, els centres de difusió, els investigadors i curadors i altres centres de recerca. Entre els creadors i el sector tecnològic, així com amb entitats financeres necessaris pel desenvolupament de les línies estratègiques i la concreció de les eines de implementació del Pla.

5.2. Recerca i excel·lència en formació

Objectius:

Aquest programa té com a objectius d'una banda una millora del panorama formatiu dedicat a les arts visuals, i que inclou tant a les disciplines purament artístiques com a les humanitats, amb una insistència específica en els mètodes de la recerca i en la qualificació de professionals. Un segon objectiu és el de fomentar la confluència multidisciplinària de metodologies de recerca i la creació de mecanismes de validació de la recerca artística en altres àmbits de la formació superior mitjançant la creació de grups de recerca multidisciplinària. Un tercer objectiu és l'apropament de les activitats de les institucions de formació superior a la programació i activitats dels espais de producció d'arts visuals, mitjançant la creació de ponts entre l'àmbit acadèmic i el professional. Un quart objectiu seria el replantejament de la educació artística als nivells educatius bàsics.

Justificació:

La capacitat de professionals, el foment de la participació de grups de recerca artística en programes d'excel·lència científica i tecnològica, la transmissió de coneixements a tots els nivells pedagògics i curriculars i la col·laboració entre disciplines, el foment de programes de doctorat de qualitat, el foment de la participació de creadors en equips de recerca regionals, estatals i internacionals, són mecanismes essencials tant per al desenvolupament de noves formes de coneixement i la seva transferència a la societat, com per a la creació de nous processos i productes de valor afegit.

Línees estratègiques:

1. **Millora del sistema investigador** de les arts visuals i les humanitats, per aconseguir una millora de la capacitat investigadora dels creadors, amb el desenvolupament de metodologies de treball que permetin un apropament d'equips de recerca interdisciplinària.

ACCIÓ: Creació d'un grup d'avaluació i seguiment intersectorial de projectes de recerca artística, amb l'objectiu de millorar l'impacte de l'I+D artístic en el sistema educatiu (transformació dels modes i models d'aprenentatge, dels trams de la recerca...).

2. Establiment de **noves relacions** i vincles entre els processos de formació, de producció i de professionalització.

ACCIÓ: Desenvolupament d'eines i estructures de comunicació entre artistes professionals + centres de producció + demanda de pràctiques per estudiants universitaris, amb l'objectiu de crear una plataforma d'intercanvi entre professionals, estudiants i centres de producció.

3. Creació **d'estructures estables de col·laboració** entre la recerca acadèmica i el sector professional

ACCIÓ: Realització d'una sèrie d'accions d'avaluació de xarxes formals i informals generades des d'institucions acadèmiques i centres de producció artística, sota el prisma de la sinèrgia entre educació i cultura i amb un interès principal en la creativitat i la innovació⁵.

4. **Millora de la gestió del coneixement** creat resultant dels processos de recerca artística en l'àmbit de les institucions de formació superior.

ACCIÓ: Creació d'un grup de treball per a la millora dels plans educatius en la formació superior.

5. **Recolzament a la participació dels creadors** en programes d'excel·lència, creant estructures de suport a la formació superior contínua a nivell regional, estatal i internacional.

ACCIÓ: Creació d'un fons de finançament junatment amb entitats nacionals i internacionals per a la concessió d'ajuts per a la realització de recerca en institucions especialitzades.

6. Encarar noves formes de recerca sobre la **pedagogia artística** als nivells educatius de Primària i Secundària.

ACCIÓ: Creació d'un grup de treball per a la millora dels plans educatius en la formació primària i secundària.

Pactes:

Sectorials en la planificació i elaboració de propostes de pactes entre les institucions acadèmiques de formació superior, els centres de producció, els museus, la indústria editorial i els creadors professionals en actiu.

Intersectorials per la creació de xarxes interdisciplinàries d'institucions i entitats de recerca.

⁵ En aquest sentit, es va elaborar al llarg de 2007 un projecte específic de xarxa (ICE-NET) que compta amb l'interès d'universitats i centres de producció catalans i internacionals.

5.3. Difusió i impacte de la recerca

Objectius:

Aquest programa incideix en la comunicació i difusió de la recerca artística, però no oblida la importància dels processos d'arxiu i gestió del coneixement creat, promovent la utilització d'aquest per a crear nou coneixement. Així planteja la incorporació en els plans de comunicació dels centres de difusió de noves vies que contemplin les necessitats i característiques de la difusió de la recerca artística i la creació de nous models de comunicació utilitzant els formats tecnològics i altres formats d'events culturals. A més es proposa la necessitat d' iniciar un procés de debat sobre la problemàtica de l'autoria en els grups de recerca interdisciplinars, per tal de facilitar tant les col·laboracions del sector artístic amb el científic i industrials com una difusió d'ampli impacte sobre els resultats de la recerca artística específica.

Justificació:

Només reformulant les eines d'arxiu i difusió de la recerca artística, i ocupant mitjans de comunicació adjacents com la presentació i distribució de resultats en altres àmbits acadèmics, socials, científics i empresarials, es pot garantir un canvi en la percepció de l'impacte de la recerca artística en el desenvolupament d'una comunitat.

Línees estratègiques i accions específiques:

1. **Millora dels processos de documentació** de la recerca artística realitzada i de la difusió d'aquesta documentació.
ACCIÓ: Creació d'un sistema d'arxiu i gestió de la recerca artística realitzada, que pugui conformar un marc comú de coneixement⁶ i pugui operar con a referència tant per a la difusió del coneixement com per a la creació de coneixement nou.
2. **Ampliació dels canals de difusió** dels resultats, incorporant noves tecnologies, promovent nous tipus d'events culturals i aprofitant altres vies de distribució de coneixement.
ACCIÓ: Creació de canals específics de distribució de coneixement creat en forma de publicacions de resultats i mitjançant el foment de la presència a Internet dels creadors.
ACCIÓ: Creació d'un grup de seguiment i avaluació de les activitats dels programes de comercialització i internacionalització del sector de les arts visuals en la seva secció dedicada a la difusió de la recerca.
3. Reforçament de la **presència de creadors locals en els circuits de recerca** i de difusió internacionals: universitats, congressos, festivals, programes de cooperació.
ACCIÓ: Promoció de congressos i reunions conjuntes amb institucions i investigadors vinculats a la recerca amb l'objectiu de debatre i elaborar models de transferència o de conèixer nous *partners*.
ACCIÓ: Elaboració d'una eina de distribució i difusió de coneixements entre creadors i investigadors culturals i el sector científic i industrial, amb l'objectiu de facilitar la difusió, usabilitat i distribució de coneixements entre creadors i investigadors i el sector científic i industrial de forma permanent, reforçant les col·laboracions entre el sector artístic i el sector privat.
4. **Creació d'un marc legal** que permeti un sistema de protecció de drets d'autor adaptable a un context de recerca multidisciplinar.
ACCIÓ: Creació d'un grup de treball per a l'elaboració de un marc legal que inclogui les modalitats de protecció de drets d'autor en equips de recerca, tenint en compte les dinàmiques del la difusió i autoria de la recerca en altres sectors com el científic i el tecnològic.

Pactes:

Planificació i elaboració de propostes de **pactes sectorials entre el sector de la creació, els mitjans de comunicació, els mitjans de divulgació científica; entre el sector de la creació i les estructures de internacionalització i comercialització existents.**

⁶ Com a projecte pilot d'un espai d'aquesta tipologia, s'ha obert la web de la Xarxa d'Espais de Producció d'arts visuals, per facilitar la difusió de les activitats, projectes i característiques dels membres de la Xarxa. <http://www.xarxaprod.cat>.

5.4. Recerca, administracions i polítiques públiques

Objectius:

Aquest programa proposa noves polítiques artístiques que promoguin les inversions en intangibles, així com la obertura de noves vies de diàleg amb les associacions professionals i els conglomerats sectorials. Tanmateix, s'identifica com a necessària la creació de noves estratègies de govern que facilitin col·laboracions interdepartamentals i estableixin línees d'actuació i pressupostos conjunts. L'objectiu principal d'aquesta estratègia és la incorporació de la R+D+i artística en els Plans de recerca dels organismes públics, així com incorporació del R+D+i artístic en el proper Pla de Recerca Integral de la Generalitat, en la planificació del DURSI i en els *foros* de debat per a la internacionalització del COPCA⁷. En aquest sentit, el Consell de les Arts hauria de proveir-se de vies efectives d'interlocució amb aquelles estructures governamentals responsables de la planificació estratègica a curt, mitja i llarg termini.

Justificació:

Els compromisos i objectius dels governs europeus signats a l'Agenda de Lisboa incideixen en supeditar el creixement europeu a la inversió en creació de coneixement i reforçament de la capacitat innovadora. Entenem que sense una voluntat i una estratègia política conjunta, es manté l'escissió de la decisiva aportació del sector creatiu al desenvolupament regional.

⁷ Un exemple de desenvolupament d'una planificació estratègica dels sectors culturals en una perspectiva multiinstitucional, és el que realitza el DCMS (Departament de Cultura, Mitjans i Esports) del Regne Unit que treballa conjuntament amb totes les altres agències del govern per a concentrar els esforços en la millora de cada sector.

Línees estratègiques i accions específiques:

- 1. Establiment dels indicadors** d'inversió pública en intangibles en el sector cultural i artístic, que puguin servir d'orientació a l'hora de planificar noves polítiques.
ACCIÓ: Creació d'un grup de treball per a la determinació d'indicadors d'intangibles relacionats amb la recerca artística.
- 2. Reforçament de la interlocució** de les xarxes i associacions professionals amb les administracions, i la seva participació activa en la elaboració de polítiques públiques, així com proveir de criteris per a la **creació i gestió d'eines** per a la generació de conglomerats sectorials o *clusters*.
ACCIÓ: Creació d'un ens coordinador que aglutini els esforços de les diverses entitats i conglomerats culturals, i que tingui una dimensió suficient com per facilitar l'obtenció de línees d'esponsorització i finançament, d'adquisició, manteniment i actualització d'equipaments. Aquesta instància de gestió i coordinació hauria, a més, d'establir i mantenir contactes internacionals, especialment europeus.
- 4. Aplicació de pràctiques polítiques interdepartamentals** per a definir actuacions integrals en matèria de R+D+i pel sector artístic, amb la consolidació de la comunicació entre el Consell de les Arts i altres departaments de planificació estratègica
ACCIÓ: Creació d'un grup de treball permanent que inclogui representants del Consell de les Arts, el Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació, el Departament de Innovació, Universitats i Empreses, Indústria i Treball, liderat per l'oficina de Planificació Estratègica.
- 5. Capacitació dels equips humans** de les Administracions autonòmiques i locals vers la recerca artística: comprensió dels projectes, valoració de la viabilitat en el seu entorn, capacitat d'avaluar tota la informació per poder entendre, assumir i ajudar a que sigui més fàcilment comunicable, per tal d'ampliar les aplicacions i usos i millorar la producció i el desenvolupament del projecte.
ACCIÓ: Elaboració i execució de programes de formació continua per a membres de l'administració pública que contemplin els nous formats i els processos de la recerca artística.
- 6. Incorporació de la R+D+i artística en els Plans de recerca** dels organismes públics, així com incorporació del R+D+i artístic en el proper Pla de Recerca Integral de la Generalitat, en la planificació del DURSI i en els *foros* de debat per a la internacionalització del COPCA.
ACCIÓ: Realització d'un catàleg de recursos públics i inversions relacionats amb la recerca i producció artística.

Pactes:

Planificació i elaboració de propostes dels **pactes sectorials entre els diversos organismes de l'administració** necessaris pel desenvolupament de les línees estratègiques i la concreció de les eines de implementació del Pla.

5.5. Recerca i sector privat

Objectius:

Aquest programa incideix en els factors competitius que resulten d'una política d'inclusió de la recerca artística en els plans generals de R+D+i, generalment vinculats al desenvolupament del sector industrial i empresarial. Així, es proposen iniciatives de col·laboració intersectorial en processos de desenvolupament de projectes i productes, i el desenvolupament d'un programa de confluència innovadora entre el sector creatiu i les indústries. Un següent objectiu es el fet que les entitats financeres poden esdevenir en coproductors de processos i activitats creatives plurisectorials, entenent que el producte artístic concep el risc com a part substancial del seu discurs. També es tracta de canviar la mentalitat d'un sector que, de forma mecànica, prefereix la subvenció al crèdit en qualsevol de les etapes del projecte.

Justificació:

Tot i el reconegut valor estratègic de la creació audiovisual en la consolidació d'una indústria dels continguts, que és una peça clau en el trànsit de l'economia de l'actual societat de la informació vers la futura societat del coneixement, les relacions entre art i empresa han d'assolir un nopus status de col·laboració, ja que la creació de coneixement nou i competitiu passa per els processos creatius innovadors que sovint es troben i experimenten en l'entorn de la creació contemporània. Així, facilitar un altra percepció dels resultats de la recerca artística és clau per a conferir competitivitat al sector empresarial.

Línees estratègiques i accions específiques:

1. **Difusió i distribució** del coneixement generat des de la recerca artística en entorns de recerca i desenvolupament industrial i empresarial.
ACCIÓ: Creació d'un espai de difusió, usabilitat i distribució de coneixements entre creadors i investigadors i el sector científic i industrial
2. Establiment de vies de **comunicació** entre les entitats de recerca privada i els seus conglomerats (La Fundació Catalana per a la Recerca i la Investigació, el CIDEM...) i els *clusters* artístics.
ACCIÓ: Identificació dels fons privats existents per a la recerca artística
3. Potenciar la **presència dels conglomerats de creadors en entitats i conglomerats d'empreses** (Cambra de Comerç, COPCA...)
ACCIÓ: Recolzament financer a projectes pilot de inclusió de creadors en desenvolupament de nous productes en el sector empresarial i industrial.
4. **Foment de l'aplicació** dels resultats de la recerca artística que tinguin format de producte competitiu i el registre de patents que se'n derivi.
ACCIÓ: Constitució d'un grup intersectorial d'avaluació, aplicació i seguiment de projectes de recerca artística
5. Creació d'un marc legal que faciliti i premi les inversions privades en processos de creació contemporània mitjançant la proposta de **reforma de la Llei de Mecenatge**.
ACCIÓ: Creació d'un grup de treball específic per a la demanda de reforma de la Llei de Mecenatge.
6. Foment de la **creació de nous models de microcrèdits** per part de les entitats bancàries, que permetin tant l'inici d'empreses emergents com els processos de recerca i producció artística.
ACCIÓ: Elaboració d'un Banc de Microcrèdits pels Centres de Producció artística, per a explorar altres formes complementàries de finançament a la recerca artística i dels Centres de producció, que els permeti major flexibilitat i independència en la gestió de les seves activitats i en les relacions amb el sector privat.
ACCIÓ: Creació d'un Pla de Microcrèdits per a empreses emergents provinents del sector artístic

Pactes

Planificació i elaboració de propostes de **pactes intersectorials entre els conglomerats artístics i empreses i entitats financeres** necessaris pel desenvolupament de les línees estratègiques i la concreció de les eines de implementació del Pla.

5.6. Recerca i capacitat d'innovació

Objectius:

Aquest programa proposa estratègies per a la detecció, suport i activació del potencial innovador del sector artístic. Atenent al procés complet de la innovació entesa com un context obert i col·laboratiu, és necessària la creació d'eines d'identificació d'aquelles pràctiques que incorporen factors d'experimentació i de risc, i que per la seva naturalesa transcendeixen el sector estrictament artístic, implicant-se en entorns tan dispars com poden ser els socials o els industrials. A més, és objectiu d'aquesta línia la visibilització d'aquelles iniciatives que aconsegueixen generar contextes dinàmics i oberts que facilitin el canvi i empoderin als agents implicats .

Justificació:

Entenem que el procés innovador s'inscriu en conjunts de situacions socials específiques, i en elles es desenvolupa, de manera recursiva, seguint processos de prova i ajustament, en els quals el component col·laboratiu té una funció fonamental. A causa d'això, la innovació pot ser entesa com un procés flexible, en part dependent de les capacitats d'aprenentatge de les persones i de les organitzacions, així com de les estructures socials en les quals ocorre. És igualment vàlid aquest concepte de innovació per a un extens tipus d'organitzacions, que operen en interacció amb altres organitzacions en diferents àmbits, les quals han de considerar la condició interdisciplinària per a assolir les seves metes i propòsits (científics, tècnics, socials o de mercat).

Línees estratègiques i accions específiques:

1. **Foment de la valoració i la validació dels projectes artístics** de recerca, reformulant els criteris i la temporalitat amb els quals s'elaboren les convocatòries del Departament de Cultura, així com un nou plantejament en la creació de infraestructures per a la creació.
ACCIÓ: Elaboració d'un model d'innovació per les arts visuals
2. Creació de **noves eines de suport a la recerca i innovació** artística que no es basin únicament en mitjans financers sinó en la qualitat, els usos i aplicacions de la investigació, les negociacions amb altres comunitats o el seu impacte social.
ACCIÓ: Creació d'una eina estructural i funcional per oferir serveis al sector de les Arts Visuals, basada en els models extrets del funcionament de xarxes i *clusters* i dels sistemes del software lliure.
3. Incorporació de **sistemes de detecció d'innovació** en les xarxes i els conglomerats sectorials, accentuant l'elaboració de models de detecció dels pols d'innovació del sector.
ACCIÓ: Creació d'indicadors específics de valor afegit i d'innovació en l'avaluació del funcionament de les xarxes.
4. Millora dels processos de **classificació i d'avaluació** de les pràctiques innovadores.
ACCIÓ: Creació d'indicadors específics de valor afegit i d'innovació en l'avaluació dels projectes culturals.
5. **Atracció de fons** per a la innovació
ACCIÓ: Programa d'atracció de fons estatals i europeus, aquests dins el VII Programa Marc de la UE de fons destinats a la R+D+i per a el període 2007-2013.

Pactes:

Planificació i elaboració de propostes de **pactes sectorials entre administració, acadèmia, creadors i empreses** per a la validació continua i l'avaluació de criteris d'innovació.

Part II
IMPLEMENTACIÓ DEL PLA: CATALUNYA LABORATORI

6. Implementació del Pla: Catalunya Laboratori

Catalunya Laboratori no és la creació de una nova infraestructura cultural, sinó d'una **programa de coordinació, impuls, seguiment i avaluació** dels objectius descrits en el Pla Integral de R+D+i pel sector de les arts visuals. La necessitat d'una estructura d'aquestes característiques ve determinada pel fet constatat que el context artístic català està en procés de transformació, tant pel que fa a la dinàmica de la creació artística, com als nous formats que aquesta està proposant. Així, una part important de la creació artística contemporània està cada vegada més centrada en els mètodes propis del àmbit de recerca i sovint s'interessa més pels processos, els entorns i els contextos, que pels resultats objectuals.

D'altra banda, un cop identificats els espais oberts que aquestes noves formes de treballar que els nodes, els agents i els actors del sector cultural han propiciat, Catalunya Laboratori es pensa com a un **mecanisme que a) distribueix responsabilitats al territori i b) facilita les connexions entre sectors tradicionalment desconectats**, potenciant les relacions entre xarxes existents i generant-ne de noves.

6.1. Missió

La missió del Catalunya Laboratori es la de impulsar, coordinar i avaluar la implementació del Pla Integral de R+D+i pel sector de les Arts Visuals, creant espais de vincle amb vistes a **la potenciació d'una xarxa productiva, social, cultural i econòmica, i que pren la forma d'un laboratori expandit, amb capacitat d'agregar més valor al sector de les arts visuals, que coneix i revalua els equipaments, agents, xarxes i institucions existents, i busca l'enfortiment de la coordinació, l'eficàcia i l'augment de les capacitats del sector creatiu contemporani.**

6.2. Objectius

L'objectiu general de Catalunya Laboratori és d'una banda el de **trencar amb l'aïllament de la recerca artística, potenciant la seva valoració i dotant-la de noves capacitats** i, de l'altra, **la seva integració en els Plans de R+D+i**, potenciant la connexió entre el sector de les arts visuals amb dinàmiques i estratègies de creixement econòmic i de desenvolupament social.

Els seus **objectius específics** són:

- articular i interpretar les potencialitats de la recerca artística,
- facilitar l'avaluació i aplicació dels seus resultats,
- documentar-la i multiplicar la seva difusió i aplicació en contextos de desenvolupament de productes o de renovació de processos socials i cultural,
- establir professionalment als creadors i agents innovadors locals, i atreure'n de nous,
- impulsar la dinàmica del treball en xarxes sectorials i intersectorials,
- identificar agents mediadors intersectorials que facilitin l'impuls a la creació de estructures de treball amb altres sectors, potenciant projectes que creuin disciplines i generin mecanismes d'innovació i traspàs de coneixement.

6.3. Àrees de treball

Per la seva posició transdisciplinària i transversal, Catalunya Laboratori **identifica la coordinació com a principal àrea de treball**, obviant la separació temàtica, disciplinària o sectorial que acostuma a estructurar les polítiques i les accions culturals. També reconeix la producció artística actual com a resultat del valor compartit per tots els agents implicats: curadors, crítics, artistes, dissenyadors, escriptors, editors, museus, centres de producció i de difusió, col·lectius i iniciatives independents.... La xarxa connectiva que Catalunya Laboratori vol visibilitzar i potenciar ha de començar pel reconeixement que el la formació de l'aparell crític i nodal de les arts visuals hi participen diversitat d'agents i que tots ells són objecte d'actuacions específiques de CatLab.

Així, identifiquem tres grans subàrees de treball: l'àrea de projectes específics, l'àrea de continguts, i l'àrea de xarxes.

A. Àrea de projectes específics subratllar a cada àrea la missió i objectius

La seva missió és l'assessorament i acompanyament de projectes de recerca artística en totes les seves fases: la seva formulació, en el seu procés de producció, d'avaluació i possible aplicabilitat multisectorial, establint noves relacions amb altres sectors potencialment interessats. Aquesta àrea tindria també com a objectiu l'estabilització dels professionals investigadors, l'ampliació de les seves habilitats, així com l'atracció de nous professionals.

B. Àrea de continguts: documentació, arxiu i difusió

La documentació és absolutament essencial en el context de la creació contemporània, tant com a punt final o en sí mateixa. Tanmateix, sense l'arxiu d'aquesta documentació es fa impossible iniciar processos de recerca ni calibrar el seu grau d'innovació. Així, la missió d'aquesta àrea de treball és prioritàriament, la recuperació tant dels projectes de recerca finalitzats com no realitzats i dels seus resultats, per tal de construir un gruix de coneixement creat i una eina de validació i difusió d'aquest coneixement. D'altra banda, es recollirà informació relacionada amb temes de recerca, creació i innovació en els àmbits relacionals del Pla estratègic: producció, reflexió, formació, difusió, administracions i innovació. L'objectiu és crear una plataforma oberta d'arxiu i difusió del coneixement generat al voltant dels ítems citats.

C. Àrea de xarxes

La seva missió és identificar les xarxes i *clusters* o conglomerats sectorials existents i/o crear-los com a instrument necessari tant per l'enfortiment intern del sector com per l'augment de les seves relacions amb altres àmbits de desenvolupament econòmics i socials. Així, s'impulsarà les xarxes existents i es donarà suport a la creació de noves xarxes que tinguin com a objectiu la millora de les estructures de producció, difusió, reflexió, formació i innovació de la recerca artística.

6.4. Estructura i funcionament

L'estructura de Catalunya Laboratori es fonamenta en tres característiques: **la transversalitat, la flexibilitat i la permeabilitat**. Sota aquestes premisses, es proposa la següent estructura pel funcionament del Catalunya Laboratori:

Forma legal

Es proposa l'aplicació d'una forma equivalent a les societats estatals de manera que sigui possible l'articulació de forma àgil i operativa les activitats i programes del Catalunya Laboratori en l'aplicació del Pla Integral de R+D+i pel sector de les arts

visuals. Aquesta fórmula permetria major flexibilitat tant en la inversió de fons públics com en la seva gestió.

Estructura

Catalunya Laboratori comptaria amb un consell de direcció, un consell executiu i una sèrie de comissions assessores. Aquests òrgans tindrien les funcions següents:

1. Consell de direcció

Conformat pels **representants de les institucions que financien el Pla**, els membres del Consell de les Arts i d'un grup d'assessors multisectorials. Aquest consell tindria les funcions d'establir les línies generals d'aplicació del Pla, designar els coordinadors d'àrees, i aprovar els informes d'activitat i tècnic-financer així com els pressupostos destinats a les accions específiques i als programes.

2. Consell executiu

Conformat pels **coordinadors d'àrees i el responsable de la gestió financera**. Les seves funcions serien les d'elaborar els programes i projectes i coordinar l'execució dels mateixos, elaborar els informes i avaluacions de les activitats, gestionar l'assistència tècnica, ordenar les despeses i pagaments, i representar el Catalunya Laboratori davant els organismes públics i les institucions privades nacional i estatals, i davant les organitzacions estrangeres i internacionals.

Es proposen **tres coordinacions que formaran una direcció col·legiada**, la qual permetrà el transvasament d'informació i facilitarà la circulació de les demandes arribades a cada una d'elles.

Les responsabilitats d'aquestes coordinacions respecte de l'aplicació i seguiment del Pla Integral son:

Coordinació de projectes específics:

Les seves funcions seran les de coordinar un banc de projectes específics relacionats amb les accions previstes en el Pla integral, així com de serveis als creadors, tant els iniciats pel propi Catalunya Laboratori en l'aplicació del Pla Integral de R+D+i, com projectes externs que tinguin com a objectiu la recerca artística, la recerca i innovació en el sector artístic i la recerca sectorial⁸.

⁸ Recerca artística: aquella que afegeix valor en el camp de l'art contemporani / Recerca i innovació en el sector artístic: multidisciplinar o d'innovació social / Recerca sectorial: millora dels subsectors i de les seves relacions.

Tanmateix, oferirà suport a les administracions en la coordinació de criteris i prioritats en el concurs de projecte, en la reformulació de bases de concursos i en la cobertura i temporalitat dels projectes.

Juntament amb la coordinació de continguts i amb la coordinació de xarxes oferirà avaluació de projectes, assistència tècnica i financera, i una avaluació multisectorial de l'impacte dels projectes i dels productes derivats en cas que existeixin. Utilitzarà per a l'avaluació indicadors per a la medició de l'impacte artístic, multidisciplinar, o d'integració territorial o social i vetllarà per a la seva integració i circulació internacional.

Coordinació de continguts:

Les seves funcions seran les de recollir, documentar i difondre els resultats de la recerca artística, en forma de publicacions, bancs de coneixement i bases de dades obertes que permetin l'accés i la transferència de resultats. Tanmateix, serà l'encarregada de coordinar els equips d'avaluació multisectorial i de la qualitat i impacte dels projectes de recerca, i de que els resultats de la recerca arribi als altres sectors d'aplicació i interès potencial.

En el treball conjunt amb les institucions de recerca, serà també l'encarregada de la coordinació de trobades, seminaris, conferències i congressos que ajudin al traspàs de coneixement entre el sectors.

Coordinació de xarxes:

Les seves funcions seran les d'identificar els agents mediadors entre diversos sectors, coordinar les accions dels pactes sectorials i intersectorials previstes en el Pla integral, recolzar el funcionament de les xarxes sectorials a nivell de gestió, de finançament i d'avaluació, impulsar la creació de nous models de xarxes sectorials i intersectorials i acompanyar-les en l'elaboració de les seves estructures de funcionament.

Tanmateix, vetllarà per l'aplicació de bones pràctiques professionals en les xarxes i assegurarà la permeabilitat del Catalunya Laboratori.

Gestió i administració:

Les seves funcions seran les de gestionar els fons del Catalunya Laboratori i les despeses efectuades, controlar els registres comptables i altres aspectes del funcionament econòmic y realitzar l'informe tècnic-financer, prèviament a la seva consideració pel consell de coordinadors.

3. Comissions assessores

De caire puntual i subjectes a projectes específics que afectin a cada una de les àrees de coordinació, aquestes comissions assessores conformades per professionals independents i mediadors intersectorials, seran activades per a l'avaluació i establiment de criteris de política cultural i de pactes sectorials i intersectorials, així com la revisió dels indicadors d'avaluació. També seran les encarregades de suggerir nous camps d'estudi i l'adaptació de les prioritats estratègiques al context de la pràctica cultural.

Gestió

En la **gestió del projecte**, el programa Catalunya Laboratori es planteja un sistema de treball al voltant de sis eixos:

1er. La interlocució del CatLab: a nivell intern, amb el consell de direcció, les coordinacions i els grups assessors; i a nivell extern, amb actors culturals, agents representatius d'I+D i de la producció en creació artística i amb administracions, universitats i indústria.

2on. Grups de treball, estructurats a manera de tallers per a facilitar la comunicació i el desenvolupament del projecte.

3er. El finançament i seguiment de projectes específics.

4rt. L'encàrrec d'informes a agents especialitzats en el sector i la validació dels informes entregats amb altres interlocutors.

5e. L'acompanyament i assessorament a xarxes.

6e. L'atracció de finançament.

L'**aproximació diferencial de Catalunya Laboratori** en la implementació del Pla integral de I+D+i en el sector de les arts visuals es caracteritza per:

- Registrar les demandes i expectatives del sector creatiu en temes referents a la investigació i la producció, mitjançant un sistema consultiu estructurat en reunions amb professionals, constitució de grups de treball i encàrrecs tècnics.

- Plantejar una aproximació multilateral al sector que permeti, en primer lloc, el transvasament de metodologies provinents d'altres disciplines científiques i socials, per al desenvolupament dels programes i l'anàlisi dels resultats, sense perdre de vista les característiques específiques del sector creatiu; i, en segon lloc, el traspàs de coneixements, mitjançant la consolidació dels *clusters* existents com motors d'innovació i mitjançant el foment a la constitució de nous entorns de col·laboració.

- Atendre al valor afegit del conjunt de processos a analitzar.
- Detectar i donar suport les pràctiques innovadores, en els processos més que en els resultats, atenent de forma especial al desenvolupament dels projectes i a la seva capacitat de generar noves dinàmiques sectorials i intersectorials.
- Insistir en els processos d'R+D+i com processos necessaris per a l'enfortiment del sector cultural i, per tant, del creixement i desenvolupament econòmic i social.
- Contemplar la constel·lació creador – processos - productes – infraestructures - política en les contextualitzacions i mapejat del sector creatiu.

Implementació i pressupost

1. Personal i manteniment

Personal: Administració i coordinació			Costos anuals	
Item	nombre de persones	dedicació	Total anual= en Euros	
Coordinació	3	Completa	115.200,00	
Gerència	1	Completa	38.400,00	
Secretaria	1	Parcial	22.000,00	
Costos indirectes		Mensual		
Oficina: lloguer, aigua llum electricitat		1500	18.000,00	
Telecomunicacions		300	3.600,00	
Equipament informàtic:			12.000,00	
Varis		1.200	14.400,00	
		TOTAL	223.600,00	

2. Costos programa

Pla Integral de R+D+i	Catalunya Laboratori			
Línies estratègiques i accions	Implementació per àrees	Tipo activitat	Cost	Duració
Recerca i producció				
Consolidació de xarxes, professionalització dels centres de producció	Xarxes	Estudi, Taller (demandas)		6 mesos
Grup interdisciplinari d'avaluació de projectes	Projectes, Continguts i Xarxes	Estudi, Test (Formació de grupo)	20.000,00	2 mesos 6 mesos test
Seguiment dels fons públics i documentació i avaluació de les inversions	Continguts	Estudi	12.000,00	1 año
Creació de fons de recerca	Projectes	Estudi, Inici de gestió	12.000,00	1 año
Projecte pilot per al desenvolupament de R+d+i tecnològica	Projectes, Xarxes	Estudi, Inici gestió		2 mesos 6 mesos test
Recerca i formació superior				
Creació d'un grup d'avaluació i seguiment intersectorial de projectes	Projectes, Continguts i Xarxes	Estudi, Test	20.000,00	4 mesos 8 mesos test
Desenvolupament d'eines i estructures de comunicació interprofessional	Projectes, Continguts	Estudi,	6.000,00	6 mesos
Creació d'un grup de treball per a la millora dels plans educatius	Continguts	Estudi, Test	20.000,00	4 mesos 8 mesos test
Avaluació de xarxes formals i informals generades des d'institucions acadèmiques i centres de producció	Xarxes	Estudi, Test	20.000,00	2 mesos 6 mesos test
Recerca i difusió				
Millora dels processos de documentació: sistema d'arxiu i gestió de la recerca	Continguts	Estudi, Taller, Model, Formació	35.000,00	6 mesos 6 mesos servei
Ampliació dels canals de difusió: creació de canals específics (publicacions, internet)	Continguts i Xarxes	Estudi, Test	15.000,00	6 mesos
Creació d'un marc legal adaptable a la recerca multidisciplinaria	Projectes i Continguts	Estudi	10.000,00	6 mesos

Creació de un sistema d'arxiu i gestió de la recerca	Continguts	Estudi, Programació, Test	15.000,00	12 mesos
Presència de creadors en els circuits de recerca i difusió internacional: difusió i suport a la recerca	Projectes, Continguts i Xarxes	Estudi, Programació, Test	20.000,00	4 mesos 6 mesos
Recerca i Administracions públiques				
Creació d'un grup de treball permanent interdepartamental	Xarxes	Documentació, Reunions	20.000,00	3 mesos 9 mesos (1 reunió/mes)
Elaboració i execució de programes de formació continua per a gestors públics	Continguts i Projectes	Programa, Formació	15.000,00	2 a l'any x 25 persones
Realització d'un catàleg de recursos públics i inversions	Continguts	Estudi	10.000,00	6 mesos
Atracció de fons europeus dins el marc del VII Programa Marc	Continguts, Projectes i Xarxes	Estudi, Formulacion	12.000,00	8 mesos
Creació d'un conglomerat cultural d'atracció de finançament per actualització de les infraestructures	Xarxes	Estudi	15.000,00	8 mesos
Recerca i sector privat				
Constitució d'un grup intersectorial per a l'avaluació i aplicació de projectes de recerca artística	Continguts i Xarxes	Documentació; Reunions, Test	20.000,00	3 mesos 9 mesos
Creació d'uns espai de difusió específics entre creadors i el sector científic i industrial	Continguts	Estudi, Documentació, Test	10.000,00	4 mesos 6 mesos
Identificació dels fons privats existents per a la recerca artística	Projectes i Continguts	Estudi	10.000,00	3 mesos
Elaboració d'un Banc de microcrèdits per als Centres de Producció	Xarxes	Reunions, Gestió	12.000,00	6 mesos
Elaboració d'un Banc de microcrèdits per a empreses emergents provinents del sector artístic	Projectes i Xarxes	Reunions, Gestió	8.000,00	6 mesos
Recolzament financer a projectes pilot d'inclusió de creadors al desenvolupament d'estratègies i productes en el sector empresarial i industrial	Projectes i Xarxes	Estudi, Bases, Inicio	18.000,00	6 mesos
Innovació				
Creació d'una eina de serveis pel sector de les arts visuals en temes de recerca	Projectes, Continguts i Xarxes	Estudi, programació, Test	20.000,00	6 mesos
Programa d'atracció de fons estatals i europeus, aquests dins el VII Programa Marc de la UE de fons destinats a la R+D+i per a el període 2007-2013	Projectes, Continguts i Xarxes	Estudi, Formulacion, presentacion	20.000,00	12 mesos
Elaboració d'un model d'innovació per les arts visuals	Projectes, Continguts i Xarxes	Estudi, Reunions	18.000,00	8 mesos
ELS PACTES SECTORIALS I INTERSECTORIALS PEL RECOLZAMENT DE LES ACCIONS SERAN IMPLEMENTATS JUNTAMENT PEL CONSELL DE DIRECCIÓ, EL CONSELL EXECUTIU I EL COMITÈ ASSESSOR			413.000,00	84 mesos

7. Àmbit d'incidència, usuaris i resultats esperats

Àmbit d'incidència

Els sectors estratègics involucrats en el Pla integral de R+D+i pel sector de les arts visuals són: producció i gestió del coneixement, arts visuals, cultura, indústria, treball, formació superior i entitats de capacitació professional, cooperació cultural, xarxes, innovació, recerca.

Usuaris

Els artistes, curadors, teòrics i creadors culturals independents immersos en processos de recerca i innovació en el sector de les arts visuals

Les institucions públiques amb atribucions sobre cultura, educació, recerca, innovació, economia, i els seus gestors.

Els centres de recerca i les universitats, i en general totes aquelles entitats relacionades amb la recerca específica

Les xarxes, col·lectius i associacions professionals del camp de les arts visuals

Les entitats de difusió i les entitats de producció vinculades a les arts visuals.

Tots aquells agents i entitats d'altres sectors implicats en els processos de creació d'estructures nodals de transferència d'habilitats i de coneixements.

Resultats esperats

Els resultats que s'esperen en l'aplicació d'aquest Pla integral son els següents:

- Reducció de la distància entre les arts i la resta de sectors professionals que treballen en R+D+i, mitjançant la constitució d'aliances estratègiques amb altres organitzacions, entitats i sectors que treballen en aquest camp
- Augment de la qualitat i la quantitat de les relacions intersectorials
- Impuls de les col·laboracions entre artistes visuals i altres professionals i institucions
- Professionalització del sector cultural i millorament de les seves habilitats, capacitats i perspectives de projecció professional

- Establiment de mecanismes de detecció de noves pràctiques culturals i de projectes innovadors
- Identificació i ordenació de noves formes d'organització que promoguin la recerca i producció de les arts visuals
- Estabilització de les xarxes, associacions, projectes i agents culturals
- Reformulació de les inversions públiques en cultura en vistes a millorar les estructures per a la producció i la recerca
- Augment del valor i el prestigi de la producció artística i cultural de Catalunya
- Augment de la presència dels creadors en llocs clau del context cultural internacional
- Professionalització de la pràctica artística i revaloració les aportacions de la recerca artística en altres sectors professionals
- Creació de noves vies de finançament a projectes creatius
- Situar Catalunya en la punta de llança de la producció de coneixement i recuperar terreny per a la inversió innovadora com a motor de desenvolupament social i econòmic.

8. Calendari

FASE I: 2009-2012

Objectius:

Aprovació del Pla integral de R+D+i, desenvolupament bàsic del Catalunya Laboratori, incorporació del R+D+i artístic en el proper Pla de Recerca Integral de la Generalitat, en la planificació del DURSI i en els foros de debat per a la internacionalització del COPCA, establir vincles amb els processos d'adaptació de l'educació superior al Pla de Bolonia

Resum d'actuacions principals:

Enfortiment dels espais de producció artística com a espais de recerca – enfortiment de la xarxa d'espais de producció – enfortiment de les capacitats investigadores dels artistes – programa de confluència metodològica amb les institucions acadèmiques – inici programes pilot i treball en xarxa entre espais i centres de producció i institucions acadèmiques – inici programa de confluència innovadora del sector privat i el sector creatiu – programa de recuperació, documentació i arxiu de la recerca artística – assistència i avaluació de projectes de recerca artística – programa d'atracció de fons estatals i europeus, aquests dins el VII Programa Marc de la UE de fons destinats a la R+D+i per a el període 2007-2013 – programa de seguiment al desenvolupament de la recerca a 6 mesos (emergents), 1 any (creadors en fase de projecció) i 2 anys (manteniment de suport a projectes de desenvolupament de professionals consolidats) – inici programa d'actuacions interdepartamentals

FASE II: 2012-2015

Objectius:

Avaluació de resultats, consolidació de les actuacions iniciades i planificació noves actuacions complementàries detectades en la primera fase.

Resum d'actuacions principals:

Programa de serveis als investigadors – programa d'assistència tècnica i financera a la formació i desenvolupament de xarxes – programa d'estabilització d'investigadors

professionals – programa de comunicació i difusió de la recerca artística –
desenvolupament programa d'actuacions interdepartamentals (innovació i administració).

FASE III: 2015

Objectiu:

Tancament del CatLab i finalització del procés de transferència de les seves funcions a les estructures creades.

9. Avaluació

L'avaluació de la implementació del Pla Integral de R+D+i pel sector de les arts visuals i, en conseqüència, de l'activitat del Catalunya Laboratori es realitzarà en tres trams, coincidents amb la finalització de cada una de les fases proposades al calendari: una primera avaluació en un termini de quatre anys, una segona en un termini de tres anys, i una tercera a la finalització de la transferència de les funcions del Catalunya Laboratori.

Per a aquesta avaluació, s'assumeixen els indicadors presentats en aquest document per a cada un dels àmbits que formen part de la cadena de valor del sector de les arts visuals: producció, formació, difusió, administracions, relacions amb el sector privat i la innovació⁹.

⁹ Veure "Indicadors de R+D+i en el sector de les arts visuals" Annexe 1 d'aquest document

Part IV
ANNEX

ANNEX 1: Indicadors de R+D+i pel sector de les arts visuals

Tot i que no podem perdre de vista que la visibilització de processos i dels resultats formen una part important de la valoració del sector, cal insistir en els efectes de les pràctiques artístiques en el teixit social i econòmic a llarg termini. Així, aquest Pla Integral proposa l'ampliació dels actuals indicadors de valoració del sector creatiu (públic, exposicions, activitat econòmica de les galeries, teatres etc) per considerar-los reduccionistes en l'avaluació de les potencialitats del sector.

La inclusió de nous indicadors com els que aquí es proposen, permetrà la valoració de les inversions en R+D+i en el sector i, conseqüentment, la percepció del sector de les arts visuals com a sector clau en el desenvolupament del teixit socio-econòmic del nostre país. Així mateix, possibilitarà una avaluació del grau de consecució dels objectius d'aquest Pla.

Es proposen **dos categories d'indicadors**, que han estat elaborats amb experts dels diversos sectors implicats: **indicadors generals, destinats a l'avaluació de la capacitat innovadora de la cultura; i indicadors específics, destinats a valorar els processos de R+D+i artística.**

Indicadors generals:

INDICADORS GENERALS

- grau de protecció, conservació, i d'atracció de capital intel·lectual
- identificació de recursos (inversions, projectes, agents, xarxes, avantatges competitiu)
- grau de protecció de la diversitat
- grau d'excel·lència: qualitat de la producció creativa contemporània, grau d'internacionalització, capacitat relacional dels seus agents
- a escala distributiva: la seva participació en la cadena de valor
- a escala macroeconòmica: integració territorial, integració amb el sector privat, integració amb organismes de caire social.

Indicadors específics:

INDICADORS ESPECÍFICS EN PROCESSOS DE R+D+i ARTÍSTICA
RECERCA
<ul style="list-style-type: none">- reconeixement de la recerca realitzada mitjançant la publicació d'articles, llibres i monografies- resultats directes o <i>outputs</i>: en forma de publicacions, articles de referència, o en forma de productes, prototips, patents o processos- resultats indirectes o <i>outcomes</i>: en formes d'innovació tecnològica o metodològica, en un augment de la capacitat dels implicats, en el nombre i procedència disciplinar dels participants en el projecte- qualitat metodològica i la rigorositat en la interpretació de les dades- pertinència: la seva contribució al avanç del coneixement, a la solució de problemes o al desenvolupament cultural, tecnològic, social, científic, acadèmic, econòmic- plantejament de qüestions o problemes de la recerca clarament definits- contextualització detallada de la importància d'aquestes qüestions per a un àmbit específic, així com la seva contribució prevista.- documentació apropiada i difusió dels resultats- capacitat de treball interdisciplinar- la detecció de línees d'investigació ignorades o no considerades- voluntat i planificació de desenvolupament- grau d'invenió conceptual i de gestió dels recursos (capital intel·lectual, documentals, humans, econòmics i socials)
PRODUCCIO
<ul style="list-style-type: none">- desenvolupament i aplicació de nous estàndards de producció- quantitat de produccions i projectes realitzats- quantitat de col·laboracions realitzades- nombre de sol·licituds de producció i coproducció rebudes- nombre de sol·licituds de producció i coproducció realitzades- equilibri pressupostari entre activitats i costos de manteniment dels centres de producció- nombre d'usuaris dels centres de producció i les seves característiques (artistes, públic, usuaris provinents d'altres entorns del teixit social)

- realització de mapes dels projectes de producció (origen del projecte, implementació, participants, usuaris, etc...)
- compliment de les bones pràctiques pactades en el sector professional
- quantificació dels beneficis immediats dels grups participants en els projectes o dels seus usuaris mitjançant l'avaluació dels canvis produïts en els mètodes del projecte, les actituds i habilitats dels usuaris...
- vinculació amb altres agents: universitats, indústries, empreses, fundacions, administracions i serveis públics
- atracció de professionals altament qualificats
- presència d'eines d'assessorament tècnic en processos de producció
- capacitat de gestió dels processos de producció
- capacitat de seguiment del procés de producció
- capacitat d'avaluació dels resultats

EXCEL·LENCIA EN FORMACIÓ

- grau d'actualització i formació continua del professorat
- grau d'aprofundiment teòric i pràctic dels continguts formatius
- grau de capacitació relacional i habilitats desenvolupades amb tal objecte
- grau de tutorització i de contextualització dels processos de recerca
- sistemes d'orientació professional
- possibilitat de pràctiques semi-professionals
- possibilitat d'intercanvi, interacció i interconnexió entre diferents facultats i entitats de l'ensenyament i els seus recursos i/o equipaments
- nombre de tesis acabades i publicades
- participació en projectes de R+D estatals i internacionals
- nombre de becaris de recerca
- nombre de convenis de recerca amb altres institucions o departaments de recerca no acadèmics
- nombre d'equips i projectes de recerca multidisciplinar
- formats de publicació i difusió: conferències, ponències, i comunicacions, publicació en revistes especialitzades, presència a la www.
- mitjana de producció anual
- presència i participació del professorat i alumnat en congressos i conferències especialitzades, locals, estatals i internacionals
- formació i projecció dels investigadors a l'estranger
- acollida d'investigadors estrangers a les institucions de formació superior

locals

- presència de professorat internacional
- creació d'oportunitats de formació tangents a partir dels professionals que participen en els projectes (formació informal, integració als equips de treball de professionals joves o de la localitat, tallers oberts al públic general)

DIFUSIO, IMPACTE

- la presentació i distribució del coneixement adquirit en altres contextos exògens al sistema artístic
- creació de nous models de comunicació i acció, especialment en el context multilocal y bidireccional d'Internet
- presència en xarxes i events nacionals, estatals i internacionals
- integració local i territorial del projecte o objecte
- capacitat de crear nous processos i formats de comunicació
- ocupació de canals de comunicació clàssics –radio, premsa, TV- amb nous formats
- definició d'una estratègia de gestió de coneixement a ser emprada conjuntament amb els professionals participants de projectes i d'activitats
- identificació dels productes de coneixement assolits en cada projecte: documents de descripció del projecte, documents de presentació i d'exposició d'idees o components del projecte
- identificació dels productes de coneixement propis dels centres de difusió: p. ex. redacció de documents de convocatòria a projectes, opinions d'experts, assessors i jurats, documents d'avaluació de resultats i conclusions
- anàlisi de la funcionalitat dels coneixements i dels documents
- desenvolupament de formats de publicació del coneixement produït
- impuls a la cohesió social en la participació en la creació de xarxes professionals, locals, d'entitats veïnals i del teixit social
- capacitat de generar confiança
- ampliació de la xarxa de relacions dels creadors
- capacitat de generar projectes de recuperació d'espais públics
- capacitat de generar nous àmbits de col·laboració
- realització de mapes de relacions amb el teixit social
- elaborar sociogrames que permetin una radiografia de grup, mitjançant la observació i contextualització de les relacions socials establertes en el context d'implementació del projecte, i posant de manifest els lligams d'influència i

d'acceptació del projecte

ADMINISTRACIONS I POLITIQUES PÚBLIQUES

- accions empreses pel govern local en el seu conjunt, i no sols dels departament o Conselleria de cultura
- accions empreses per el reforçament de la corresponsabilitat de societat civil i la promoció del consens
- accions empreses en el foment de la participació democràtica dels ciutadans en la formulació, exercici i avaluació de les polítiques públiques de cultura
- establiment de canals de comunicació oberts, públics i permanents en la acció cultural
- rigor i solvència tècnica, comptant amb la incorporació d'experts en la recerca i desenvolupament de noves estratègies i metodologies de gestió cultural
- grau de coordinació i imbricació entre els processos de planificació en cultura i altres plans estratègics per altres sectors.
- grau de transversalitat, considerant en els projectes de desenvolupament local, urbà i territorial objectius i accions culturals que mostrin que la creació cultural té un impacte, i rep la influència de les activitats de la indústria, l'economia, l'educació o l'urbanisme
- nombre de programes d'innovació, laboratoris de recerca o unitats específiques per al desenvolupament de projectes clau
- establiment de procediments de aplicació, avaluació i seguiment dels compromisos i projectes endegats
- grau de participació de les administracions públiques en xarxes i associacions multilaterals que incloguin agents, institucions i projectes de creació contemporània.
- grau d'aplicació dels codis de bones pràctiques aprovats sectorialment en totes les actuacions relacionades amb la creació contemporània
- grau de protecció del capital intel·lectual
- grau de protecció de la diversitat

CAPACITAT D'INNOVACIÓ

- creació de noves i millors estratègies de comunicació
- creació de nou serveis

- creació de nous elements tecnològics
- creació de noves tipologies de projectes
- grau de millora dels serveis existents
- creació de noves eines per millorar les relacions socials i comunitàries
- nombre de sol·licituds de col·laboració de la empresa privada
- creació de relacions externes de col·laboració/coproducció, mesurant la seva durabilitat, la interactivitat i la complexitat
- presència d'actors externs amb autonomia estratègica i presència de eines intermediàries als projectes o a les coproduccions: els actors serien organitzacions, grups de científics, enginyers, curadors, crítics, empreses... Les eines intermediàries serien: documents/informes escrits, diners, objectes tecnològics que s'incorporen...
- capacitat d'aprenentatge per rebre i incorporar feedbacks
- capacitat d'interacció amb agents externs al sector i en xarxes sectorials i intersectorials
- capacitat d'incorporar l'anàlisi de les diverses formes o funcions de la memòria social en les diferents àrees de coneixement
- reutilització i apropiació dels resultats dels processos de recerca en altres àmbits socials o econòmics
- grau d'horitzontalitat del coneixement

ANNEX 2: Interlocutors i agents consultats

Particulars:

- > Abellí, Ignasi, artista
- > Albors, Judith, Diputació de Barcelona
- > Ardèvol, Maite, directora de l'Observatori de Mercats Exteriors, COPCA
- > Azorin, Toni, directora de off-Massana
- > Badia, Joaquim, advocat, Creàpolis/ESADE
- > Badia, Teresa, coordinadora programa Catalunya Laboratori
- > Baeza, Ricardo, director del YAHOOlab, UPF
- > Baumann, Alain, artista, membre de KonicThr
- > Blanch, Teresa, degana de la Facultat de Belles Arts de la UB
- > Buset, Delícia, membre de l'equip de gestió de Can Xalant, Mataró
- > Cabra, Farners
- > Campreciós, Joan, coordinador adjunt, Pla estratègic metropolità de Barcelona
- > Canaleta, Pep
- > Canudas, Jordi, artista, H. Associació per a les Arts Contemporànies de Vic
- > Carbonell, Xavi, director del programa Formació contínua de l'AAVC
- > Casamiquela, David, T Centre d'Art
- > Casellas, Pilar, responsable del programa de gestió del Disseny, CIDEM
- > Comeron, Octavi, artista
- > Cortés, Xavier
- > Dardanya, Pep, director de Can Xalant
- > Darder, Marta, Centre d'art LA Rectoria, Centre de Cultura de Dones Francesca Bonnemaison
- > de Haro, Julietta, coordinadora de l'AVAM
- > Drapkin, Claudio, consultor SoloConsulting
- > Echeverria, Ricardo, Secretari general de l'AVAM
- > Eraso, Santiago, artista, ex-director d'Arteleku, Donosti
- > Fontdevila, Oriol, Idensitat Manresa
- > Gironell, Narcís, Telenoika
- > Gracia, Marta, coordinadora CIDEA
- > Gradin, Celia, investigadora en gestió de coneixements
- > Guntín, Florenci, secretari general de l'AAVC
- > Jaramillo, Erika, membre de l'equip de direcció de Comafosca, Alella
- > Jordana, Vicens, membre de l'equip de direcció de Comafosca, Alella
- > Llobet, Lluís, director del Centre d'Art i Natura de Can Farrera
- > Lobo, Victor, director d'Experimentem amb l'Art, Barcelona
- > Maduell, Eloi, Telenoika
- > Marino, Ivan
- > Martínez, Ruben, membre de l'equip de direcció d'HAMACA
- > Martorell, Jordi, artista
- > Marzo, Jorge Luis, investigador
- > Mercader, Antoni, Grup de recerca VALL, Direcció d'educació visual i plàstica i comunicació audiovisual de la UB
- > Minguella, Francesca, directora de la AEDME
- > Miralles, Eduard, CERC, Diputació de Barcelona
- > Moliner, Montserrat, Nau Coclea
- > Morillas, Montse, La Capsa del Prat de Llobregat
- > Nogueró, Susana, artista, investigadora i membre de Platoniq
- > Oliveras, Clara
- > Orellana, Ivan, director del CIDEA
- > Parés, Roc, artista, membre de l'executiva de l'AAVC
- > Parramon, Ramon, Idensitat Manresa
- > Pascual, Jordi, Agenda 21 de la Cultura

- > Pérez, Alejandra, artista
- > Pujol, Elvira, SiteSize
- > Riera, Cristina, Trànsit
- > Roca, Muntsa, coordinadora AAVC
- > Romaní, Montse, crítica i investigadora cultural
- > Romero, Carme, cap de producció d'Hangar
- > Romero, Pedro G., Artista, ex-director del CAS de Sevilla
- > Rowan, Jaron, investigador, membre d'YProductions
- > Ruiz, Octavi, La Capsa, El Prat de Llobregat
- > Sais, Carme, Centre Cultural La Mercè de Girona.
- > Sánchez, Pablo
- > Sánchez, Rosa, artista, membre de KonicThtr
- > Santacana, Francesc, coordinador general del Pla estratègic metropolità de Barcelona
- > Schulbaum, Olivier, artista, investigadora i membre de Platoniq
- > Soldevila, Pere, galeria Metropolitana, promotor de WorkBox Barcelona
- > Soler, Pedro, director Hangar
- > Tiselli, Eugenio, artista, membre de Sony Computer Lab, Paris
- > Torres, Francesc, artista
- > Veciana, Stella, investigadora
- > Vidal, Francesc, artista, Casa de les Mines, Bellmunt
- > Vilapuig, Joan, SiteSize

Institucions i organismes:

- > AEDME, Asociación Española para el Desarrollo del Mecenazgo Empresarial
- > Agenda21 de la cultura
- > Cambra de Comerç de Barcelona
- > CERC, Centre d'Estudis i Recursos Culturals, Diputació de Barcelona
- > CIDEM, Centre d'innovació i desenvolupament empresarial
- > COPCA, Consorci de Promoció Comercial de Catalunya, Observatori de Mercats exteriors.
- > Diputació de Barcelona, Institut d'urbanisme
- > EADC-Entitat Autònoma de Difusió Cultural, Departament de cultura de la Generalitat de Catalunya,
- > ESADE, Creapolis
- > ICIC-Institut Català de les Indústries Culturals, Departament de cultura de la Generalitat de Catalunya,
- > Ministerio de Cultura, cooperació cultural
- > NESTA, Nacional Endowment for Science, Technology and the Arts
- > Pla estratègic metropolità de Barcelona
- > Sony Computer Lab, París
- > Universitat de Barcelona, Facultat de Belles Arts
- > Universitat de Barcelona, Grup de recerca VALL, Direcció d'educació visual i plàstica i comunicació audiovisual de la UB
- > Yahoo Lab -UPF

De l'elaboració definitiva d'aquest Pla en són responsables:

Coordinació de Catalunya Laboratori (recerca i redacció del Pla): Tere Badia

Amb la col·laboració de l'equip tècnic de l'AAVC-CIDEA:

AAVC: Florenci Guntin, Muntsa Roca, Toni Subirà

CIDEA: Ivan Orellana, Marta Gracia

Revisió i actualització: Octavi Comeron i Tere Badia